

7/1056

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 124

1144

Konu :Yazılı Soru Önergesi

23 OCAK 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığı'nın 10.12.2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 – 2130 sayılı yazısı.

Antalya Milletvekili Sayın Hüsnü ÇÖLLÜ'nün tarafıma tevcih ettiği, 7/1056 esas no.lu yazılı soru önergesi, TBMM İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereği Bakanlığım bağlı kuruluşu olan MTA Genel Müdürlüğü, ilgili kuruluşu olan TTK ve TKİ Genel Müdürlükleri ile Enerji İşleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda ve cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :

- Önerge cevabı (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜSNÜ ÇÖLLÜ'NÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/1056 ESAS NO'LU)**

SORULAR

TÜBİTAK uzmanlarının, Zonguldak taşkömürü havzasında kömür varlığına bağlı olarak 300-600 milyar metreküp gaz potansiyelinin bulunduğu açıklamalarının ardından, "TÜBİTAK'ın çalışmasının farklı çalışma olduğunu düşünüyorum. Bunun ispatlanması lazım" dedğiniz, kamuoyuna yansımıştır.

Bu kapsamda;

SORU 1:

TÜBİTAK uzmanları, bölgede yaptığı incelemeler konusunda, Bakanlığınıza bir rapor sunmuşlar mıdır? Ya da Bakanlığınız TÜBİTAK'tan bir bilgi istemiş midir?

CEVAP 1:

TÜBİTAK uzmanlarının bölgede yaptığı incelemeler konusunda, Bakanlığınıza bir rapor sunulmamıştır.

1993-1995 yılları arasında TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezinden Prof Dr. Namık YALÇIN doğrudan TÜBİTAK'ın finanse ettiği bazı araştırmalar yapmış olup, yapılan bu çalışma neticesinde gerek havzanın metan varlığı gerekse bu gazın çıkarılmasına ışık tutacak bir sonuç ortaya konulmamıştır.

Bu çalışmaların bir kısmı Bakanlığımız ilgili kuruluşu olan Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Genel Müdürlüğüne yayınlanmış tebliğ olarak sunulmuştur.

SORU 2:

Kömür gazı olarak adlandırılan gazı, çıkarıp kullanan ülkeler var mıdır? TÜBİTAK'ın çalışmasını farklı kılan nedir? Bölgede Türkiye'nin 10-20 yıllık gaz ihtiyacını karşılayacak bir potansiyel bulunduğu açıklamaları doğru değil midir?

CEVAP 2:

Kömür kaynaklı metan gazı özellikle 1990 yılı sonrasında ABD'de artan doğalgaz fiyatları nedeniyle alternatif enerji olarak ortaya çıkmış ve ABD tarafından çeşitli projelerle desteklenmiştir. O dönemde ekonomik ve çıkarılması tartışılan bu kaynak, 2005 yılı sonrası giderek artan doğalgaz fiyatları nedeniyle ekonomik boyuta ulaşmış ve dünyada çeşitli ülkelerde çıkarılmaktadır.

TÜBİTAK'ın TTK Genel Müdürlüğü'nün bilgileri dahilinde bölgede yapmış olduğu çalışmaları, metan gazı varlığı, işletilebilirliği ve ne şekilde maksimum verim alınacağı gibi ticari özelliklerle ilgili değildir. TÜBİTAK'ın çalışmaları daha çok kömürün petrografik özelliklerinin tespit edilmesi, sedimantoloji, paleontoloji, kil mineralojisi, kömür kimyası, kömür rezervi ve maden işletmeciliğini kapsayan bir çalışmadır. Dolayısıyla 300-600 milyar m³ gaz potansiyelinin bulunduğu ve bunun ne kadarının çıkartılabileceği spekülatif bir açıklama olarak değerlendirilebilir. TÜBİTAK'ın kömür kaynaklı metan gazı konusunda böyle bir rezervi deklere etmesi, çalışmaya katılan TTK Genel Müdürlüğü'nün bilgisi dışındadır.

SORU 3

Bilim adamlarının açıklamalarının ispatlanması gerektiği görüşünüz doğrultusunda, önümüzdeki günlerde bölgede sondaj çalışması yapılacak mıdır? Ya da ne zaman sondaj yapılacaktır?

CEVAP 3:

Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından Zonguldak Taşkömürü havzasında kömür kaynaklı metan gazı arama ve üretilmesi konusunda halen bir proje yürütülmektedir. Bu konuda yapılan sondajlarda henüz gaz üretimi safhasına geçilmesini sağlayacak neticeler alınamamış olup, proje halen devam etmektedir.

SORU 4:

Bilim adamları, Soma Bölgesinde kömür gazı çıkarabilmek için TÜBİTAK'a proje sunduklarını açıklarken, Bakanlığınız bu projenin içeriğinden haberdar mıdır? Projenin yaşama geçirilmesi için Bakanlığınız da destek verecek midir?

CEVAP 4:

Bakanlığımız ülke menfaatine olan, yerli kaynaklarımızın kullanımının önünü açan, enerji arzına ve ekonomimize katkı sağlayacak çalışmalara büyük önem vermektedir.

Ruhsatı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğüne ait Soma Linyit havzasında termojenik kökenli kömür gazı potansiyelinin araştırılması amacı ile TÜBİTAK (KAMAK) destekli bir proje hazırlanması kararlaştırılmıştır. Proje ile havzada halen devam eden sondajlardan kuyu başında alınacak olan kömür örneklerinde desorpsiyon yöntemi ile gaz içeriği tespit edilecektir. Bu kömürlerin petrografik özellikleri ve maruz bulundukları basınç koşulları gözetilerek yapılacak enterpolasyon ve extrapolasyonlar ile havzanın basınç değerleri belirli (veya kestirilebilir) diğer bölgelerinde de gaz potansiyeli tanımlanabilecektir.

Bu amaçla hazırlanan proje; "Soma Tersiyer Havzası'nda Entegre Sismik Yöntemlerle Kömür Yayılımının Tespiti ve Kömür Gazı Potansiyelinin Araştırılması ve Modellenmesi Projesi" adı altında 3 Aralık 2007 tarihinde TÜBİTAK'a sunulmuştur.

Projede, TKİ Genel Müdürlüğü müşteri kuruluş, Türkiye Petrolleri A.O. (TPAO) Genel Müdürlüğü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (Penn State, ABD işbirliği), Sabancı Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi proje yürütücüsü kuruluşlar, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi, proje yöneticisi kuruluş olarak yer almaktadır.

Proje, TKİ Genel Müdürlüğü tarafından TÜBİTAK bilim heyetine sunulmuş olup, henüz bir sonuç alınamamıştır.

SORU 5:

Enerji ihtiyacının büyük bölümünü ithalat ile karşılayan Türkiye'de bilim adamları böyle bir kaynağın varlığından büyük heyecan duyarken, sizin "bunun ispatlanması gerekir" açıklamanız, ne anlama gelmektedir? Türkiye'ye yerli kaynakları yerine, ithal kaynakları kullanmaya devam mı edecektir? Bu konuda gerekli incelemeleri yaptırıp, kamuoyunu yakın zamanda aydınlatacak mısınız?

CEVAP 5:

Bilimsel araştırma sonuçlarından elde edilen verilerin (kömür gazı rezervine ait) uygulamada kullanılabilmesi, rezervin netleştirilmesi ve mevcut rezervin işletilmesinin ekonomik olduğunun bilimsel olarak ortaya konulabilmesi amacıyla, her araştırma projesinde olduğu gibi detay araştırmaların yapılması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, tespit edilen rezervin kullanılabilmesi için detay jeolojik ve jeofizik araştırmaların tamamlanması gerekmektedir. Ancak, bütün bu detay araştırmaların tamamlanmasından sonra bir değerlendirme yapmak mümkün olacaktır. Bakanlığımız politikası enerji arzımızda yerli kaynaklarımızın payını artırarak enerjide dışa bağımlılığı azaltmaktır. Bu amaçla yerli kaynaklarımızın kullanımının artırılması için Bakanlığımız tarafından gerekli yasal düzenlemeler yapılmıştır. 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ile yenilenebilir enerji kaynaklarımızın kullanımı teşvik edilmiş, 5710 sayılı Nükleer Kanunu ile de yerli kömür kaynaklarımızın elektrik üretmek amaçlı kullanımı teşvik edilmektedir. Buna ilaveten, TKİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Linyit sahalarının elektrik üretim amaçlı kullanılması için ihale edilmesi çalışmaları Bakanlığımız tarafından desteklenmektedir.